

børlig Fremhøvelse af det lave Standpunkt, som hans Modstandere staa paa. Jeg tror dog, at disse ærede Medlemmer fra Fyn kunne tage sig disse Beskyldninger for Bornærthed temmelig let. Thi med al Respekt for det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds's literære Overlegenhed og sine Dannelse antager jeg dog, at det ærede Medlem fra Alsens ret godt kan trøste sig, selv om han rimeligvis af det ærede Medlem bliver betragtet som ikke saa fint dannet. Jeg vilde i alt Fald trøste mig, hvis noget Egnende overgik mig af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds. Jeg prædiker ikke at være saa literær dannet som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds. Jeg tilstaa, at det har i høi Grad forbauset mig at høre, at Udtalelser, der være saa lidt fanatiske, og som havde saa lidt med den aandelige Forsølgelse at gjøre, men som udelukkende ere begrundede i, at de ærede Medlemmer have Betænkelse ved at virke med til at støtte en Sag, som jeg tror, de fleste her i Landet ikke blot ingen Sympathi have for, men ere deciderede Modstandere af, blive mødte paa en saa lidt alvorlig Maade som her idag. Jeg forstaa det ikke. Jeg veler ikke de to ærede Medlemmers Ansættelse med Hensyn til dette Spørgsmaal, og jeg havde gjerne undladt at tale; men da den Maade, hvorpaa de ere indbegaaede, er en saadan, at jeg paa ingen Maade vil have, det skal gjælde som min Opfattelse, som Ordførernes Opfattelse, saa er jeg nødt til med et Par Ord at forklare, hvorledes jeg opfatter min Stilling, og hvorfor jeg vil stemme for det foreliggende Forslag. Jeg indrømmer de to ærede Medlemmer, at naar Spørgsmaalet er om, hvorvidt et Medlem kan forsvare for sin Samvittighed at stemme for en Bevilling til en Mand, som han veed i det offentlige Liv vil arbeide imod den Retning, som vedkommende Medlem anser for den rette, kan det i mange Tilfælde være tvivlsomt, om man kan gjøre det eller ikke. Det kommer an paa den Skade, man frygter for derved at komme til at tage Del i at afstedkomme, eller om man tror, at de flette Følger af den Virksomhed, man misbilliger, ere større end de flette Følger, der kunde komme af i dette Tilfælde ikke at gennemføre den strenge Upartheds. Det maa i hvert enkelt Tilfælde afveies for sig. Jeg skal villig indrømme, at der er fremkommet Ting ikke blot her i Landet, men ogsaa i andre Lande, og fremkommer stadig Ting og udøves literær Virksomhed, som jeg paa ingen mulig Maade vil yde to Ore til, ikke fordi jeg ønsker at forfølge disse Mennesker eller hindre dem fra at komme frem med deres literære Ansættelser og kæmpe paa lige Bilkær med os Andre, men fordi jeg ikke vil medvirke til Fremme af den Slags Ting. Jeg ser imidlertid ikke, at noget Saadant foreligger her. Jeg maa tilstaa, at saa nyt har jeg ikke sat mig ind i Dr. Schandorphs Virksomhed, at jeg paa

dette Punkt er sikker paa at sige Noget, som skulde være helt fri for Feil; men jeg har ikke set, at den paagjældende Videnskabsmand er traadt op tendensløst og med det bestemte Formaal som Forfatter at ville bekæmpe, hvad de ærede Medlemmer fra Fyn (Højmark og J. Pedersen) meget rigtigt og træffende kaldte Samfundets Grundpiller, det, Samfundet hviler paa. Det har jeg ikke set. Jeg veed godt, at den vedkommende Videnskabsmand har talt for og staa indenfor en Retning i Poesien, som for en meget stor Del repræsenteres af, hvad man kalder Fritankere. Det behøver imidlertid ikke at være saaledes, thi den poetiske Retning har i og for sig ikke noget med Fritankeri at gjøre; man kan være meget lidt Fritanker og dog hylde denne poetiske Retning og finde den mere berettiget end enhver anden. Det er et rent Skolespørgsmaal. At det er et Faktum, at denne Retning navnlig repræsenteres af Fritankere, veed jeg meget godt, men om Dr. Schandorph er Fritanker eller ei, veed jeg ikke. Jeg veed det ikke af hans Skrifter og tør altsaa ikke paasta det. Men selv, om det er Tilfældet, siger jeg, at hans Virksomhed i saa Henseende forekommer mig ikke at træde saaledes frem, at den kan betragtes som et Angreb paa Folkets Sædelighed eller det, som vi Allesammen eller dog de fleste her i Landet holde paa som uroffelige Grundfætninger for Folkets Liv, i den Grad, at det vilde være rigtigt her at gjøre en Undtagelse fra den almindelige Upartheds, som helst bør være raadende ved Afgjørelsen af disse Bevillinger. Jeg tilstaa, at naar jeg sammenholder disse Ting — jeg indrømmer, at der kan indtræde Tilfælde, hvor jeg vil følge de ærede Medlemmer fra Fyn, hvor det andet Hensyn for mig altsaa har overveiede Betydning, og hvor jeg rent ud ikke tror at kunne forsvare at medvirke til en bestemt Virksomhed, medens jeg dog maasse ikke vilde paatage mig Ansvaret for at hindre, hvad den høitærede Minister havde gjort paa egen Haand — der er jo dog Forskjel paa at tage Initiativ i en saadan Sag og saa at stille sig imod et engang fremkommet Forslag — jeg siger, at naar jeg sammenholder de enkelte Omstændigheder, der gjælder i dette Tilfælde med hinanden, vilde det for mig være meget ønskeligt, om man i denne Sag lod det almindelige Hensyn til Upartheds faae Overvægten over en ulig — jeg er bange derfor — overdreven Frygt for den vedkommende Digters Betydning som Fjende af det, som man anser for Pligt og Ret paa andre Omraader. Jeg tror det navnlig, fordi jeg vilde anse det for meget uheldigt, om der her fremkom en Afstemning i Folkethinget, der med Rette eller Urette, — jeg siger forresten ubetinget med Urette, thi jeg tror ikke, at ret Mange vilde stemme af den Grund — kunde blive udlagt saaledes, at Thinget paa en Maade havde taget Parti i den stebfindende Strid i Pressen. Dette Hensyn i Forbin-